

Huszonegyedik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Brazíliaváros (Brazília), 2024. július 23–31.

Az egyéni verseny feladatainak megfejtése

1. Feladat Az igealak szerkezete:

- alany (t- e. sz. 1. sz., **mət-** kett. sz. 1. sz./t. sz. 1. sz., Ø- e. sz. 2. sz., **ne-** kett. sz. 3. sz.=t. sz. 3. sz.)
- A ə hang csak akkor jelenik meg, ha két mássalhangzóból álló szókezdő vagy szóvégi, vagy bármely helyzetbeli három mássalhangzóból álló csoportot kell megbontani.
- idő (**ku-** jelen, **je-** jövő, Ø- múlt)
- ine-**: direkt tárgy = e. sz. 1. sz. (alany = kett. sz. 2. sz./t. sz. 2. sz.)
- igető
- la**: alany/direkt tárgy = t. sz. 1. sz./t. sz. 2. sz.
- idő (**-ŋ** jelen/jövő, Ø- múlt)
- A ə hang csak akkor jelenik meg, ha két mássalhangzóból álló szókezdő vagy szóvégi, vagy bármely helyzetbeli három mássalhangzóból álló csoportot kell megbontani.
- tək**: alany = kett. sz. 2. sz./t. sz. 2. sz. (direkt tárgy = e. sz. 1. sz.);
direkt tárgy (**-tək** kett. sz. 2. sz./t. sz. 2. sz., **-n** e. sz. 3. sz., **-net** kett. sz. 3. sz., **-new** t. sz. 3. sz.)

Hangváltozások:

- a prefixum végén lévő magánhangzó kiesik, ha utána másik magánhangzó áll;
- t+j > cc**, **t+l > ll**, **t+n > nn**, **t+ŋ > ŋŋ**;
- ha a jelenik meg, akkor minden **e/i/u** a szóban rendre **a/e/o** lesz.

- (a)
19.	kulleŋən	<i>te vezeted őt</i>
20.	jinejgunətək	<i>t_{i(kett)} meg fogtok harapni engem</i>
21.	tekminnew	<i>én elkaptam őket_(több)</i>
22.	təjohallaŋətək	<i>én várni foglak titeket_(több)</i>
23.	mətkonŋevlaŋən	<i>mi_(több) elküldjük őt</i>
- (b)
24.	<i>te látni fogod őket_(kett)</i>	jelhunnet
25.	<i>mi_(több) megharaptuk őt</i>	mətəjgolan
26.	<i>t_{i(több)} elkaptok engem</i>	kenakmellaŋətək
27.	<i>ők elküldenek titeket_(kett)</i>	nekunŋivŋətək
28.	<i>t_{i(kett)} vezettetek engem</i>	inelletək

2. Feladat birtok_a-sfx_a-POSS_b birtokos_b-sfx_b

hímnem			nőnem		
• állatok: <i>oroszlán, leopárd, flamingó</i>			• állatok: <i>zebra, impala, elefánt, pávián, zsiráf</i>		
• tárgyak, testrészek: <i>hosszú/vékony</i>			• tárgyak, testrészek: <i>rövid/vastag</i>		
•			•		
	e. sz.	t. sz.		e. sz.	t. sz.
sfx	-∅	-bii *	sfx	-ko	-bee
POSS	-ma	-itcha *	POSS	-sa	-eta

* e, o > i, u hímnemű többes számú végződés előtt
(közbeeső a blokkolja ezt, pl. **zzokwana-bii**)
-bii-itcha > **-biitcha**

- (a) 19. **wiriko** – D. *rövid, vastag gyökér*
20. **roobee** – C. *szarvak (pl. dikdikékéi)*
21. **mu'a** – B. *vékony gally*
22. **zzahubii** – A. *farkak (pl. leopárdokéi)*
- (b) 23. **gariko** – *autó (= rövid teherautó)*
24. **makubii** – *magas főzőedények*
25. **hazzakeko** – *(női) tolvaj*
26. **dongobee** – *zebrák*
27. **zzahoko** – *(rövid, vastag) farok*
28. **nqibii** – *leopárdok*
- (c) 29. *a flamingó lába* – **uphukwama gogogogo**
30. *a zebra V. pseudolablab gumója* – **shumukosa dongoko**
31. *a hím impalák szarvai* – **ruubiitcha puphubii**
32. *a (női) idegenek vastag botja* – **mu'akoeta uhuyitibee**
33. *a fiúk magas főzőedénye* – **makuitcha eratibii**
34. *az impala hosszú, vékony gyökerei* – **wiribiisa pophoko**

3. Feladat

- A B-ane X $\begin{cases} \text{rä} & - \text{ ha A nő} \\ \text{yé} & - \text{ ha A férfi} \end{cases}$

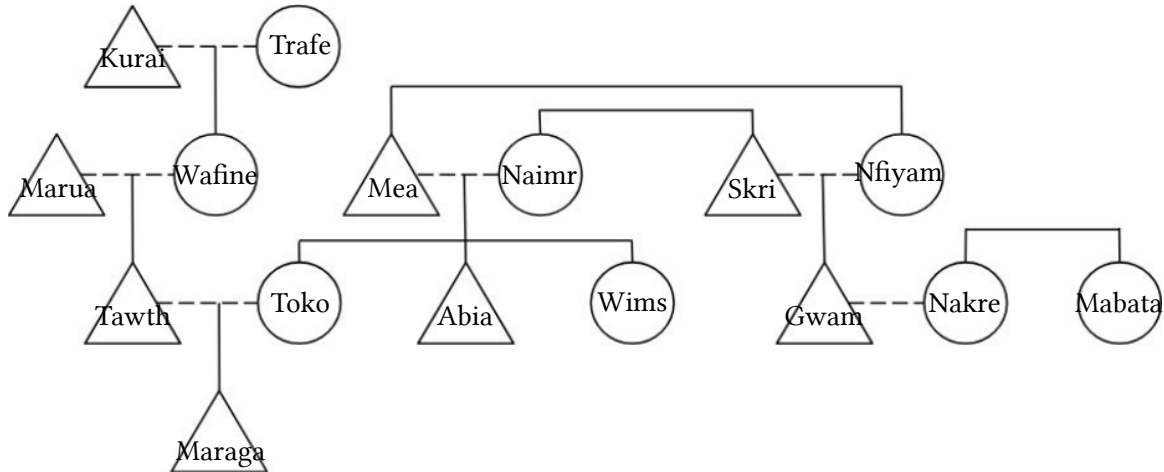
- A = B rokona
- X = rokonsági név

• ɲafe	apa	B	fiútestvér
ɲame	anya	D	lány
nge	gyereke	F	apa
zath	nagyapa, fiúunoka	H	férj
zath ɲare	nagyanya, lányunoka	M	anya
nane	báty/néne (idősebb testvér)	S	fiú
ngth	öcs/húg (fiatalabb testvér)	W	feleség
enat	vő (lány férje)	Z	lánytestvér
ɲawi	nagybácsi (anya fivére)		

nővércsere után használt kifejezések:

bäiɲaf	MB = FZH, ZS = WBS, BS = HZS
bäiɲam	FZ = MBW, ZD = WBD, BD = HZD
yamit	bäiɲaf és bäiɲam gyereke
yumad	yamit felesége

(a)

- (b)
1. **bäiɲam rä**
 2. **enat yé**
 3. **zath ɲare rä**
 4. **nge yé**
 5. **Nakreane**
 6. **rä**

(c) Skri Abiaane bäiɲaf yé.

4. Feladat

- (a)
1. **çum 'aa'** (lábfej – tartály): C. *saru*
 2. **dâw çuum** (ember – lábfej): I. *lábfej*
 3. **dâw nŕ** (ember – száj): B. *száj*
 4. **dâw nŕ keet** (ember – száj – falevél/nyelv (testrész)): H. *nyelv (testrész)*
 5. **dâw tŕog** (ember – lány): F. *lány*
 6. **dâw sŕb pis piis** ((ember – kéz – kicsi) – kicsi): D. *kisujj*
 7. **dâw tŕoj** (ember – orr): J. *orr*
 8. **dŕo' piis** (tenni – kicsi): E. *csökkenteni*
 9. **sŕb dak** (kéz – tenni): A. *gyŕrŕ*
 10. **suk 'aa'** (liszt – tartály): G. *liszt doboza*
 11. **be keet** (fa – falevél/nyelv (testrész)): M. *falevél*
 12. **be tum** (fa – mag/szem): Q. *mag*
 13. **yak yaa'** (maniŕka – pŕrkŕlni): T. *makasera*
 14. **yak nâax** (maniŕka – víz): S. *tukupi*
 15. **nâx pŕog** (víz – nagy): P. *fŕfolyó*
 16. **nâx taax** (víz – tapír): L. *vízidiszno*
 17. **taax 'uuy** (tapír – háziasított): K. *háziasított tapír*
 18. **tum tâag** (mag/szem – tudni): N. *szemŕveg*
 19. **yon 'uuy** (hangyász – háziasított): R. *háziasított hangyász*
 20. **yon tŕoj** (hangyász – orr): O. *revolver*
- (b)
21. **dâw sŕb piis** (ember – (kéz – kicsi)): *(kéz)ujj*
 22. **dâw sŕob pis** ((ember – kéz) – kicsi): *kis kéz*
 23. **dâw çum piis** (ember – (lábfej – kicsi)): *lábujj*
- (c)
24. **patak – nâx piis** (víz – kicsi)
 25. **kistapír – taax pis** (tapír) – kicsi
 26. **szem – dâw tum** (ember – mag/szem)
 27. **lányunoka – dâw tŕg tŕog** (ember – (lány – lány))

5. Feladat Szórend:

- S V (S = intranszítív ige alanya; V = ige)
- A-lu V P (A = tranzitív ige alanya; P = direkt tárgy)

Főnév:

	főnévi osztályok:	P = S	A
	nők	rra-	rru-
(♀)	férfiak	nya-	nyu-
(♂)	férfiak = állatok	∅-	ki-
(♀)	állatok	∅-	ji-
	ehető	ma-	
	t. sz.	li-	linji-

Ige:

- idő (j- jelen, k- jövő/múlt)
- (direkt tárgy)
- alany

	főnévi osztályok:	P	S	A
	nők	arr-	anda-	anda-
(♀)	férfiak	any-	iwa-	ilu-
(♂)	férfiak = állatok	∅-	a-	ilu-
(♀)	állatok	∅-	i-	inju-
	ehető	∅-	∅-	∅-
	t. sz.	al-	alu-	alu-

- igető
- idő (-∅ múlt, -nji jelen, -la jövő)

- (a) 15. mirningiya ka-wulumala – *A férfi futni fog.*
 16. nyu-munangalu kalilu-wudurruma li-wakuku – *A fehér férfi etette a kutyákat.*
 17. linji-ardulu jalu-wubanji ma-burlurlu – *A fiúk/lányok (gyerekek) megsütik a kenyeret.*
 18. rru-nhanawalu janda-athamanji ardu – *A nő üldözi a fiút.*
- (b) 15. ♂
 16. ♀
 17. ?
 18. ♂
- (c) 19. *A kutya üldözte a lányt.*
 ♀ **ji-wakukulu karrinju-athama rra-ardu**
 ♂ **ki-wakukulu karrilu-athama rra-ardu**
20. *A terhes nő eteti az öregasszonyokat.*
 ♀=♂ **rru-walkurulu jalanda-wudurrumanji li-bardibardi**
21. *Az öregember meggyógyította a yanyuwa férfit.*
 ♀ **nyu-malbulu kanyilu-yabima nya-yanyuwa**
 ♂ **ki-malbulu kilu-yabima yanyuwa**
22. *A kenguru vissza fog térni.*
 ♀ **wunala ki-wanila**
 ♂ **wunala ka-wanila**